

Plan for å sikre elevene et trygt og godt skolemiljø i Tingvollskolene

Kapittel 9A = elevens arbeidsmiljølov

2018

Engasjement – Inkludering – Kompetanse – Respekt

Innhold

Forord

1.0 Formål med planen

1.1 Ansvar

2.0 Mål for skolemiljøarbeidet

2.1 Kommunens visjon og etiske plattform

3.0 Informasjonsplikt og klage

3.1 Informasjon og medvirkning

3.2 Melding til fylkesmann

4.0 Aktivitetsplikten definisjon

4.1 Aktivitetsplikten

5.0 Definisjoner

5.1 Krenkende atferd

5.2 Klasseledelse

5.3 Observasjoner av kollegaer og vurdering av egen praksis

6.0. Prosedyre ved mistanke

6.1 Prosedyre ved melding fra elev eller foresatte

6.2 Når en ansatt krenker elev

6.3 Prosedyre

7.0 Årshjul med internkontroll

8.0 Forebyggende tiltak

2 Vedlegg

Varslingskjema

Forskrift til ordensreglement

Forord

«**Plan for å sikre elevene et godt psykososialt miljø i skolene i Tingvoll**» er Tingvoll kommune sitt plandokument som viser hvordan skolene i kommunen arbeider for å oppfylle krava i Opplæringsloven kap. 9A.

Skolene i Tingvoll ble med i Læringsmiljøprosjektet høsten 2016. En viktig målsetting med prosjektet har vært å bevisstgjøre skoler og kommunen på hvor viktig det er å kontinuerlig arbeide for at elevene skal ha et trygt og godt skolemiljø.

Etter anbefaling fra NOU 2015:2 *Å høre til. Virkemidler for et trygt psykososialt skolemiljø*, vedtok Stortinget nytt regelverk med virkning fra 1. august 2017. Gjennom tydelig plassering av rettigheter og ansvar sier regjeringen klart fra at mobbing i skolen ikke skal skje, det skal nytte å si fra og regelverket skal virke for elevene.

I tillegg til å utarbeide plan for psykososialt skolemiljø, har skolene arbeidet særskilt med elev- og foreldresamtaler, voksenkontroll i skolegården og klasseledelse. Et godt samarbeidsklima i kollegiet sikrer høy beredskap mot mobbing. Gode strukturer og økt kompetanse om mobbing skaper gode holdninger blant barn og voksne. Alle på skolene skal være trygge på at voksne griper inn når elever ikke har det trygt og godt på skolen.

Denne planen gjelder for den offentlige grunnskole og SFO i Tingvoll kommune og er retningsgivende for alt arbeid knyttet til elevenes psykososiale skolemiljø.

Sitert lovverk er hentet fra Utdanningsdirektoratets nettsider: www.udir.no

1. Formål med planen

Planen tar utgangspunkt i nytt kapittel 9A i opplæringsloven og gjeldende lovverk om elevenes psykososiale miljø. Formålet med planen er å kvalitetssikre skolens arbeid for å sikre at elevene har et trygt og godt skolemiljø.

Planen skal være kjent for alle som jobber på skolene i Tingvoll kommune, alle elever og foreldre/foresatte. Planen skal revideres årlig gjennom en prosess der ansatte og elever deltar. Alle ansatte ved skolen må kjenne innholdet i planen, og alle må kjenne sitt ansvar i skolemiljøarbeidet.

1.1 Ansvar

Elevene	Alle elever skal bidra til et godt skolemiljø, elevrådet har et særlig ansvar
Lærer	Alle lærerne har en aktivitetsplikt, de skal følge med og varsle.
Kontaktlærer	Kontaktlærer har et særlig ansvar for skolemiljøet i sin klasse.
Andre ansatte	Aktivitetsplikten gjelder alle ansatte.
Foreldre/foresatte	Jf. § 1-1 Formålet med opplæringa
Rektor	Der loven sier «rektor» er det rektor personlig som har ansvaret.
Skolen	Ansvaret kan delegeres til inspektør eller andre.
Skoleeier	Rådmann skal varsles ved særlig alvorlige saker.
Fylkesmann	Behandler meldinger om brudd på bestemmelsene i kap. 9A

2. Mål for skolemiljøarbeidet

*Alle elever i grunnskolen og videregående skoler har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, trivsel og læring (Opplæringsloven § 9A-2).
Skolen skal ha nulltoleranse mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering (Opplæringsloven § 9A-3).*

Arbeidet med elevenes psykososiale skolemiljø har som mål at:

- ✚ Hver enkelt elev opplever trivsel og trygghet på skolen
- ✚ Hver enkelt elev opplever et skolemiljø trygt for mobbing og krenkende atferd
- ✚ Hver enkelt elev føler tilhørighet og inkludering i egen klasse og skole
- ✚ Brudd på retten til et godt skolemiljø blir oppdaget og håndtert på en effektiv måte

2.1 Kommunens visjon og etiske plattform

Tingvollskolene skal preges av et konstruktivt samarbeid mellom elever, foreldre og ansatte, der elevene opplever seg selv som verdifulle deltagere, og som medansvarlige for et godt fellesskap der verdier som **engasjement, inkludering, kompetanse og respekt** blir vektlagt.

3. Informasjonsplikt og klage

Skolen skal informere elevane og foreldra om rettane sine i dette kapitlet. Skolane skal òg informere om aktivitetsplikta etter § 9 A-4 og 9 A-5 og om høve til å melde saka til fylkesmannen etter § 9 A-6 (Opplæringsloven § 9A-9, første ledd).

3.1 Informasjon og medvirkning

Skolen har plikt til å informere elever og foresatte om deres rettigheter etter opplæringsloven kap. 9A. plan for elevens psykososiale miljø skal presenteres på foreldremøter.

Samarbeidsutvalget, skoleutvalget, skolemiljøutvalget og elevrådet skal holdes informert om alt som er viktig for skolemiljøet. De skal så tidlig som mulig involveres i arbeidet med skolemiljøtiltak, og rett til innsyn i all dokumentasjon som gjelder systematiske arbeidet for et trygt og godt skolemiljø. De har rett til å uttale seg i alle saker som er viktige for skolemiljøet.

3.2 Melding til fylkesmann

Elever og foreldre som opplever at skolemiljøet ikke er trygt og godt kan melde saken til fylkesmannen etter at saken er tatt opp med rektor. Elever kan også melde saker til fylkesmann uten at foresatte kjenner til det, eller har godkjent det. En sak kan ikke meldes anonymt.

Skolen og skoleeier skal legge frem alle dokumenter fylkesmann ber om. Evt. Taushetsplikt skal ikke være til hinder for art fylkesmann får relevant informasjon.

4. Aktivitetsplikten § 9 A-4 og 9 A-5

Alle som arbeider på skolen, skal følge med på om elevane har eit trygt og godt skolemiljø, og gripe inn mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering dersom det er mogleg.

Alle som arbeider på skolen, skal varsle rektor dersom dei får mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø. Rektor skal varsle skoleeigaren i alvorlege tilfelle.

Ved mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø, skal skolen snarast undersøkje saka.

Når ein elev seier at skolemiljøet ikkje er trygt og godt, skal skolen så langt det finst eigna tiltak sørge for at eleven får eit trygt og godt skolemiljø (Opplæringsloven § 9a-4, første til fjerde ledd).

I skolens håndtering av mobbing og krenkende atferd skal det grunnleggjende hensynet være hva som er best for elevene. Skolen skal sørge for at elever som er involvert blir hørt.

4.1 Aktivitetsplikten

Alle ansatte skal:

- Følge med
- Varsle rektor/skolens ledelse
- Gripe inn når det er nødvendig og mulig

Skolen skal:

- Undersøke all mistanke om mobbing
- Sette inn tiltak når en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø

Aktivitetsplikten gjelder for alle ansatte ved skolen, inkludert ledere, lærere, vaktmester, kontorpersonale og rengjøringspersonale. Plikten gjelder også lærlinger og praksisstudenter.

Skolens plikt til å sette inn egnede tiltak løper så lenge eleven ikke har det trygt og godt på skolen. Valg av tiltak må bygge på konkrete og faglige skjønnsvurderinger, og ta utgangspunkt i hva som er elevens beste. Det betyr at skolen skal sette i verk de tiltakene de vurderer er best egnet, selv om eleven ønsker å la saken ligge, eller ønsker andre tiltak. Skolen skal dokumentere hva som blir gjort for å oppfylle aktivitetsplikten. Det er ikke nok å dokumentere rutiner og planer. Involverte parter skal holdes informert.

Alle meldinger fra elever eller foresatte om at en elev ikke har det trygt og godt på skolen, skal varsles, og utløser plikten til å undersøke. Skolen skal ha et system for registrering av enkelttilfeller av, mistanke om, mobbing og krenkende atferd. Systemet sikrer at mønstre med gjentatte hendelser, som hver for seg kan være mindre alvorlige, blir avdekket.

5. Definisjoner

Erling Roland (2014) sin definisjon:

«Mobbing er fysiske eller sosiale negative handlinger, som utføres gjentatte ganger over tid av en person eller flere sammen, og som rettes mot en som ikke kan forsvare seg i den aktuelle situasjonen»

Ingrid Lund m.fl. har følgende definisjon:

«Mobbing av barn er handlinger fra voksne og/eller barn som hindrer opplevelsen av å høre til, å være betydningsfull person i fellesskapet og muligheten til medvirkning»

5.1 Krenkende atferd

Krenkende atferd, krenkende ord og handlinger, omfatter bl.a. disse begrepene:

- ✚ **Mobbing** kan for eksempel være:
å bli baksnakket, å få spredt et rykte om seg, å bli holdt utenfor, å bli presset eller truet til å gjøre ting for andre som en ikke vil, å bli kalt noe stygt eller få en stygg kommentar for eksempel om utseende, klær, tro, eller dialekt, å bli slått, dyttet eller pirket på, å få sekken sin, eller noe annet en eier, kastet rundt, å ikke få være med i grupper på sosiale medier, å aldri få kommentarer eller likes på bilder eller andre ting, å få sårende eller stygge meldinger, bilder og videoer, at noen sprer bilder eller video av noen som er nakne (nullmobbing.no)
- ✚ **Uttestenging:** betyr at noen så godt som alltid blir holdt utenfor en gruppe eller klasse.
- ✚ **Vold:** innebærer at noen bruker fysisk makt eller skade andre.
- ✚ **Rasisme:** innebærer at noen blir forskjellsbehandlet eller plaget, for eksempel fordi en annen hudfarge eller snakker et annet språk.
- ✚ **Diskriminering:** betyr at en person blir dårligere behandlet eller trakassert, for eksempel på grunn av kjønn, funksjonsevne, tro, hudfarge eller opprinnelse (nasjonalt eller etnisk).
- ✚ **Seksuell trakassering** defineres som uønsket seksuell oppmerksomhet som er plagsom for den som oppmerksomheten rammer (likestillingsloven §8). Seksuell trakassering spiller på kjønn, kropp og seksualitet og skiller seg fra annen type "mobbing". Den føles ubehagelig, nedverdiggende eller truende. Det er dette som skiller seksuell trakassering fra f. eks flørting, som jo også spiller på kjønn, kropp og seksualitet. Flørting er gøy og hyggelig for begge parter. Seksuell trakassering er ubehagelig for minst en av partene.

Elevene har ulike grenser for hva som oppleves som krenkende, og det er elevens egen oppfatning av å bli krenket som bestemmer i hvilken grad ord eller handlinger faller innenfor definisjonen.

5.2 Klasseledelse

«Klasseledelse handler om å skape gode betingelser for både faglig og sosial læring i skolen (Hattie, 2009). Lærere som etablerer et inkluderende læringsmiljø, opprettholder arbeidsro og bidrar til at elevene arbeider, er gode ledere og dermed også gode lærere. Denne forståelsen innebærer at læreren som leder bidrar til å styre elevene inn i læringsarbeidet, og da vil læring lettere skje hos den enkelte elev (Ogden, 2004)».

Klasseledelse som integrert kompetanse kommer best til uttrykk gjennom den autoritative lærerrollen der læreren både har nødvendig kontroll, samtidig som han eller hun utvikler en god og støttende relasjon til hver enkelt elev.

Strategisk klasseledelse viser til lærerens forberedelse av en undervisnings- eller lærings situasjon. En lærer som utøver strategisk klasseledelse med utgangspunkt i kunnskap fra forskning, fra egne erfaringer og kunnskap om elevene, vil kunne legge til rette for god undervisning for alle elevene.

Situasjonsbestemt klasseledelse viser til lærerens direkte møte med elevene i undervisnings- eller lærings situasjonen. Dette møtet vil være preget av elevenes ulike forutsetninger, modningsnivå, tidligere læring og motivasjon for skolearbeidet. Den situasjonsbestemte ledelsen vil dermed handle om lærerens evne til å gripe raskt inn i de situasjonene som ofte oppstår i en undervisnings- eller lærings situasjon, på en klar og tydelig måte.

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/klasseledelse/>

5.3 Observasjoner av kolleger og vurdering av egen praksis

«Vurdering av egen klasseledelse har som forutsetning at læreren har en innsikt i og forståelse av hvordan hun til vanlig framstår i undervisningen. Mange forskningsfunn viser til at refleksjon basert på konkret observasjon er det beste utgangspunkt for videreutvikling av praksis» (Postholm mfl.2008). Det vil si at læreren enten må kunne se på seg selv eller bli observert av andre gjennom ulike metoder eller framgangsmåter».

Observasjon er et tiltak for å utvikle klasseledelse ved å videreutvikle lærerens autoritative rolle ved å øke kompetansen til å lede klasser og å inngå i sosiale relasjoner med elevene.

https://www.udir.no/globalassets/filer/klasseledelse/observasjon_struktur_og_regler.pdf

6. Prosedyre ved mistanke

	Handling	Ansvar
1.	Gripe inn ved atferd som innebærer negativ atferd mot en eller flere elever.	Ansatte som ser hendelsen
2.	Varsle rektor ved bruk av varslings skjema, varsle kontaktlærer	Ansatte som ser hendelsen
3.	Undersøke saken: Samtaler med de som er involvert. Kartlegging i form av speker. Eleven skal bli hørt.	Rektor/inspektør/ kontaktlærer
4	Vurdere saken i lys av opplysninger som er avdekket. Hvis saken er særlig alvorlig, varsle skoleeier.	Kontaktlærer/ Foreldre/ Foresatte
5.	Samtale med foresatte til eleven som opplever seg krenket, med informasjon om hendelsene, og hva som vil skje videre.	Rektor/inspektør
6.	Samtale med foresatte til eleven som krenker, med informasjon om hendelsene, og hva som vil skje videre.	Rektor/inspektør
7.	Skolen lager en aktivitetsplan som skal inneholde: a) Hvilke problem tiltakene skal løse b) Hvilke tiltak skolen har planlagt c) Når tiltakene skal gjennomføres d) Hvem som har ansvar for gjennomføring av tiltakene e) Når og hvordan tiltakene skal evalueres	Rektor
8.	Iverksette tiltak	Rektor/inspektør/ kontaktlærer
9.	Evaluerer tiltak i henhold til aktivitetsplanen.	Rektor
10.	Vurdere behov for videreføring av tiltak eller nye tiltak. Saken er ikke avsluttet før eleven har et trygt og godt skolemiljø.	Skoleleder og foreldre/ Foresatte
11.	Rehabilitering og oppfølging videre så lenge personen trenger det. Sette tidsfrist. Kontaktperson.	Rektor/kontaktlærer

Rektor har hovedansvaret for at skolen oppfyller bestemmelsene i kapittel 9A, men kan delegerer oppgaver til en annen i ledelsen.

Skolene i Tingvoll benytter mal for varslings skjema og aktivitetsplan som er utarbeidet av lærings senteret i Stavanger.

6.1 Prosedyre ved melding fra elev eller foresatte

	Handling	Ansvar
1	Kontaktlærer og rektor varsles umiddelbart når skolen mottar en muntlig eller en skriftlig henvendelse fra elev eller foresatte om at en elev ikke har det trygt og godt på skolen.	Ansatte som mottar henvendelsen
2	Eleven/foresatte informeres om hva som vil skje videre i saken.	Rektor/kontaktlærer
3	Dersom henvendelsen er muntlig, skal varslingsskjema fylles ut. Utfylt varslingsskjema sendes rektor.	Den som mottar henvendelsen/kontaktlærer
4	Vurdere saken i lys av opplysninger som er avdekket. Hvis saken er særlig alvorlig skal skoleeier v/rådmann varsles.	Rektor
5	Saksgangen videre følger prosedyre ved mistanke om mobbing pnkt 3-10	Rektor/kontaktlærer

6.2 Når en ansatt krenker en elev

Dersom ein som arbeider på skolen får mistanke om eller kjennskap til at ein annan som arbeider på skolen utset ein elev for krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakasering, skal vedkommande straks varsle rektor. Rektor skal varsle skoleeigaren. Dersom det er ein i leiinga ved skolen som står bak krenkinga, skal skoleeigaren varslast direkte av den som fekk mistanke om eller kjennskap om eller kjennskap til krenkinga. Undersøking og tiltak etter § 9A-4 tredje og fjerde ledd skal setjast i verk straks (§ 9A-5).

En ansatt som har mistanke om eller kjennskap til at en annen ansatt utsetter en elev for krenkelse, har en skjerpet aktivitetsplikt. Rektor skal varsles umiddelbart, og rektor varsler den som det varsles om.

6.3 Prosedyre

	Handling	Ansvar
1	Rektor varsles umiddelbart	Ansatte og elever som har mistanke eller opplever eller får melding
2	Hvis saken gjelder mistanke om at en ansatt krenker elev skal skoleeier varsles.	Rektor
3	Hvis saken gjelder mistanke om at en leder krenker en elev skal skoleeier varsles.	Ansatte som har mistanke
4	Saken undersøkes og samtaler med de som er involvert	Rektor/inspektør
5	Saken håndteres evt. videre som en personalsak	

7. Årshjul med internkontroll

§ 9A - elevenes psykososiale miljø

Når	Hva	Hvordan	Ansvar	Utført
	God Start Klasseledelse Rehabilitering	Alle ansatte ut første skoledag og møter elevene. Tema som fordeles på ansatte.	Ledelsen lager en plan for fremlegg på planleggingsdager.	
	Lage plan for kontakttid/inspeksjon i friminutt.		Lærere og miljøteam	
	Opplæring av nyansatte i kap. 9A		Ledelsen	
August	Gjennomgang av § 9A i opplæringsloven	I personalgruppa på én av planleggingsdagene ved skolestart	Skoleledelsen/ rektor	
	Gjennomgang av kommunens og skolens ordensregler og plan for et trygt og godt skolemiljø. Klargjøre hvem som har ansvaret for hva	I personalgruppa på én av planleggingsdagene	Skoleleder	
	Gjennomgang av skolens mål, visjon og pedagogiske plattform og virksomhetsplan.	I personalgruppa på én av planleggingsdagene	Skoleleder	
	Planene legges ut på skolens hjemmeside.	I administrasjonsmøte	Kontormedarbeider og IT-ansvarlig	
	Gjennomgang av § 9A i Opplæringsloven	I klassen	Kontaktlærer	
	Gjennomgang av skolens ordensregler og handlingsplan mot mobbing og krenkende atferd	I klassen	Kontaktlærer	
	Utarbeide sosiale klasseregler	I klassen	Kontaktlærer og klasselærere	

September	Gjennomgang av § 9A i Opplæringsloven	I elevrådet	Kontaktlærer for elevrådet	
	Gjennomgang av skolens ordensregler og handlingsplan mot mobbing og krenkende atferd	I elevrådet	Kontaktlærer for elevrådet	
	Gjennomgang av § 9A i Opplæringsloven	I FAU og SMU	Skoleleder	
	Gjennomgang av skolens ordensregler og handlingsplan mot mobbing og krenkende atferd	I FAU og SMU	Skoleleder	
	Gjennomgang av skolens visjon og pedagogiske plattform	I FAU og SMU	Skoleleder	
	Spekter	Ikke anonym spørreundersøkelse/sosiometri	LM ressursperson/ledelsen/kontaktlærer	
	Møte med buss sjåførere	Orientering om §9A og meldeplikt ved hendelser på skolebussen	Rektor	
Høsten	Gjennomgang av § 9A i Opplæringsloven	På foreldremøter	Kontaktlærer	
	Gjennomgang av skolens ordensregler og handlingsplan mot mobbing og krenkende atferd	På foreldremøter	Kontaktlærer	
	Informasjon om skolens planer med spesiell vekt på det psykososiale miljøet og trivsel på skolen. Legge til rette for et godt samarbeid hjem-skole.	På foreldremøter	Kontaktlærer	
	Legge til rette for dialog i forbindelse med trivsel, mobbing og krenkende atferd	På elevsamtalen	Kontaktlærer	
	Brukerundersøkelser Elevundersøkelsen 5.-10 trinn.	I personalgruppa		

	Drøfting av resultater på brukerundersøkelsen iht. det psykososiale miljøet	På trinn, på foreldremøter og i FAU		
Nov/Des.	Evaluering av planer knyttet til § 9A i Opplæringsloven	På trinn, i plangruppa, personalgruppa, FAU og SMU	Trinnleder og skoleleder	
Våren	Drøfting av svar på brukerundersøkelsen iht det psykososiale miljøet	I personalgruppa, på trinn, på foreldremøter og FAU	Skoleleder, trinnledere og kontaktlærer	
	Resultat fra brukerundersøkelser legges frem i SMU	På SMU – møte	Skoleleder	
	Revidering av skolens ordensregler og plan for trygt og godt skolemiljø.	I administrasjonsmøte	Skoleleder	
	Evaluering og revidering av årshjul for internkontroll forb. med Opplæringsloven og § 9A	I plangruppa	Skoleleder	
Mars	Spekter	Ikke anonym spørreundersøkelse/sosiometri	LM ressursperson/ledelsen/kontaktlærer	

8. Forebyggende tiltak

Årshjul forebyggende tiltak

Hva	Når	Ansvar
Gjennomføring av elevsamtaler med hver elev	Hele året	Kontaktlærer
Arbeide med elevmiljøet ved hjelp av antimobbeprogram (Zippys venner, MOT Robust ungdom og Skolen som samfunnsbygger)	Etter egen plan	Kontaktlærer
Kartlegging av elever som trenger ekstra oppfølging i friminuttene	Ved skolestart, Hele året	Miljøteam/Hele personalet
Gjennomføre spekter i alle klasser. Lage sosiogram fra resultat i tem. Felles gjennomgang på fellestid.	September og mars	Plangruppe/ Kontaktlærer
Vakt og inspeksjon: → På alle skolene bærer de som har inspeksjon vester med navn som gjør dem lett synlige	Hele året	
Alle ansatte er ute i ett friminutt og leker med elevene	2-3 ganger pr år	Ledelsen
Gjennomgang av ordensregler og plan for psykososialt miljø i klassene, i elevrådet og for de ansatte	Ved skolestart og ved behov	Kontaktlærer, skolens ledelse
Regler for klassen: elever og lærere utformer egne klasseregler som henges opp i klasserommet	Ved skolestart	Kontaktlærer
Foreldre: Elevmiljøet er tema på foreldremøtene Foreldrekontaktene er ansvarlige for to klasse miljøtiltak hvert skoleår	Høsten	Kontaktlærer/ Foreldrekontakt Foreldre/foresatte
Utviklingssamtaler og elevsamtaler: trivsel tas opp som tema hver gang	Høst og vår og ved behov	Kontaktlærer

Unntatt offentlighet jf. offentlighetsloven § 13, forvaltningsloven § 13

Elevens sitt skolemiljø - Varsling ved mistanke eller kunnskap om at eleven ikke har et trygt og godt skolemiljø jf. oppl. § 9A-4, annet ledd

Elevens navn/klasse	

Mistanke/kunnskap basert på:	Sett kryss	Bakgrunnsinformasjon	Navn/kryss
Krenkende ord eller handlinger		Egen observasjon	
Fravær		Eleven selv har varslet	
Ensomhet		En annen elev har varslet	
Angst/depresjon		En foresatt har varslet	
Adferd		Andre har varslet	
Annet			

Beskriv kort hva som har skjedd, hvordan du har håndtert saken:

Saken avsluttet: JA / NEI

Foresatte informert: _____

Dato: _____

Navn på den ansatte som har fylt ut skjema: _____

Ferdig utfylt skjema leveres rektor snarest mulig. Rektor avgjør hva som skal gjøres videre i saken

Litteraturliste

NOU 2015:2 *Å høre til. Virkemidler for et trygt psykososialt skolemiljø*. Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon Informasjonsforvaltning Oslo 2015

<https://www.regjeringen.no/contentassets/35689108b67e43e59f28805e963c3fac/no/pdfs/nou201520150002000dddpdfs.pdf>

Likestillingsloven https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2017-06-16-51/KAPITTEL_2#%C2%A713

Opplæringsloven

https://www.google.no/search?rlz=1C1CHZL_noNO748NO748&ei=UxFwW6iiOY2LmwWcpgqIDg&q=oppl%C3%A6ringsloven&oq=oppl%C3%A6ringsloven&gs_l=psy-ab.3..0l10.4282.7526.0.7904.15.15.0.0.0.0.80.1088.15.15.0...0...1.1.64.psy-ab..0.15.1085...35i39k1j0i131k1.0.KPr8fHC1K5c

Udir.no

https://www.google.no/search?hl=no&rlz=1C1CHZL_noNO748NO748&ei=gRFwW4aMLouxwATw9rvACg&q=udir.no&oq=udir.no&gs_l=psy-ab.1.0.0l10.32270.33921.0.35231.7.7.0.0.0.0.94.530.7.7.0...0...1.1.64.psy-ab..0.7.527...35i39k1j0i67k1j0i131k1.0.aCFewmzP7aA

Vedlegg 1

Forskrift om ordensreglement for grunnskolene i Tingvoll kommune.

Kommunestyret i Tingvoll kommune har besluttet at følgende forskrift om ordensreglement gjelder fra 01.08.2018

Ordensreglementet er gitt med hjemmel i lov av 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den videregående opplæringa (opplæringsloven) § 2-9.

I Innledning

Ordensreglementet i Tingvoll kommune skal bidra til et mer velfungerende skolesamfunn hvor elevene gjennom gitte regler skal vite hvordan de skal ha det, hva elevene selv kan gjøre og ikke kan gjøre på skolen, og hva som skjer hvis reglene brytes.

I tillegg til dette kommunale ordensreglementet gis den enkelte skole ved skolens rektor rett til å vedta nødvendige bestemmelser i henhold til lokale forhold. Slike lokale tilleggsbestemmelser må være i samsvar med intensjonen i det kommunale ordensreglementet. Det kommunale ordensreglementet er overordnet den enkeltes skoles lokale regler.

§ 1 Virkemåte

Ordensreglementet omfatter grunnskolen og SFO i Tingvoll kommune.

Ordensreglementet inneholder regler om orden og oppførsel, regler om hvilke tiltak som skal kunne brukes når elever bryter reglementet og regler om fremgangsmåten når slike saker behandles.

Ordensreglementet gjelder for elevene i skoletiden, på SFO/leksehjelp, på skolens områder, på skoleveien, på turer og øvrige arrangementer i skolens regi. Reglementet omfatter også rektor, ansatte og foreldre/foresatte til elever ved skolen.

Skolen plikter å gjøre elevene og foresatte kjent med dette Ordensreglementet.

§ 2 Formål

Tingvollskolene skal preges av et konstruktivt samarbeid mellom elever, foreldre og ansatte, der elevene opplever seg selv som verdifulle deltagere, og som medansvarlige for et godt fellesskap der verdier som **engasjement, inkludering, kompetanse** og **respekt** blir vektlagt. Gode relasjoner mellom aktørene i skolen er nødvendig for et godt læringsutbytte.

Normer og verdier er til for å verne skolens verdier. Ordensreglementet skal sammen med forebyggende arbeid beskytte et inkluderende læringsmiljø. Ingen innenfor fellesskapet skal føle seg utenfor. Skolene skal ha en god beredskap for at grensene for akseptabel atferd følges.

At elevene blir utsatt for krenkende atferd, skal ikke aksepteres i Tingvollskolene. Den enkeltes opplevelse av hva som krenker, er avgjørende i arbeidet med et inkluderende fellesskap. Kapittel 9A i Opplæringsloven viser både til elevenes rett til et trygt og godt skolemiljø, og til at elevene skal delta i skolens planlegging og gjennomføring av arbeidet med et trygt og godt skolemiljø.

II Regler og konsekvenser ved regelbrudd

§ 3 Regler for orden

Tingvollskolene skal gi elevene de beste muligheter for læring og utvikling. Det er derfor viktig at alle bidrar til å skape et godt læringsmiljø for både elever og ansatte på den enkelte skole.

Elevene skal ha god orden. Det er god orden å:

- Møte presis på skolen og til undervisningen
- Ha skolesakene i orden
- Ha nødvendige læremidler og utstyr
- Gjøre arbeid man blir pålagt så god man kan og til rett tid

§ 4 Regler for atferd

Elevene skal ha god atferd. Det er god atferd å:

- Være hyggelige og høflige mot hverandre
- Holde arbeidsro i timene og møte presis til timer og avtaler
- Bruke mobiltelefon, nettbrett, Ipad og andre tekniske hjelpemidler kun i opplærings situasjoner dersom skolen har gitt tillatelse til dette.
- Ha tillatelse fra lærer før vi fotograferer og tar lydopptak i skoletiden
- Ikke banne eller bruke grovt språk
- Ikke mobbe eller på andre måter krenke andre fysisk, verbalt eller digitalt
- Ikke være voldelig eller komme med trusler
- Vise respekt for skolen og andres eiendeler
- Ikke røyke, snuse eller være påvirket av rusmidler
- Ikke ha med farlige gjenstander eller våpen på skolens område
- Ikke fuske eller forsøke å fuske på prøver eller innleveringer
- Være på skolen og delta i undervisningen hele skoledagen og ikke forlate skolens område uten tillatelse

§ 5 Fravær

Elevene har rett og plikt til grunnskoleopplæring. Ved sykdom skal skolen ha beskjed så raskt som mulig. Ugyldig fravær vektlegges når ordenskarakteren settes. Elevens foresatte skal varsles ved ugyldig fravær. Når det er forsvarlig, kan skolen etter søknad gi den enkelte elev permisjon i inntil 2 uker jf. Opplæringsloven § 2-11.

Skolen skal ha et system for å dokumentere fravær.

§ 6 Internett

Skolen internetttilgang skal som hovedregel bare brukes til opplæringsformål. Denne regelen er ikke til hinder for at internett kan være tilgjengelig for elever utenom den organiserte opplæringen.

Skolen skal ha nettvettregler, og fastsette konsekvenser ved regelbrudd som er i samsvar med formålet i ordensreglementet.

§ 7 Rusmidler

Det er ikke tillatt å ta med eller bruke tobakk, snus, alkohol, narkotika eller andre rusmidler i skoletiden. Skolen skal beslaglegge rusmidlene. Tobakk, snus og alkohol overlates til foresatte, ulovlige rusmidler til politiet.

§ 8 Elevinitierte arrangementer

Elevinitierte arrangementer kan gjennomføres hvis det er godkjent av rektor.

§9 Konsekvenser for regelbrudd – sanksjoner

Alle konsekvenser ved regelbrudd skal være av en slik art at elevene forstår hvilke regler som er brutt og hvorfor skolen må reagere på dette. Sanksjonene skal stå i rimelig forhold til bruddet på ordensreglene, og eleven skal hvis det er mulig få anledning til å gjøre opp for seg.

Ved regelbrudd kan skolen:

- Gi muntlig/skriftlig advarsel
- Kontakte hjemmet og involvere foresatte
- Gi pålegg om oppgaver for å rette opp skade som er påført skolens eiendom eller eiendeler (rydde søppel, vaske gulv, fjerne tagging ol.
- Kreve tilstedeværelse på skolen før eller etter skoletid i forbindelse med samtaler og/eller for å utføre pålagte oppgaver.
- Beslaglegge ulovlige gjenstander som kan benyttes til å utøve skade på personer, bygninger eller inventar.
- Sende en elev hjem fra skoletur i henhold til bortvisningsreglene i kulepunkt 6,7 og 8.
- Bytte klasse midlertidig eller permanent.
- I helt spesielle tilfeller kan kommunen vedta et midlertidig eller permanent skolebytte jf. Opplæringsloven §8-1. Oppvekstlederens/rådmanns? Avgjørelse.
- Brudd på ordensreglementet kan få betydning for karakteren i orden og oppførsel. Foresatte skal varsles på forhånd jf. Forskrift til Opplæringsloven § 3-5 til § 3-7.

§ 10 Bortvisning

Bortvisning er når eleven sendes ut av opplæringen i en kort eller lengre periode Jf. Opplæringsloven § 9A-11.

Ved bruk av vold og/eller trusler, særlig provoserende atferd eller andre alvorlige brudd på ordensreglementet, kan elever på 8.-10. trinn bortvises fra undervisningen i inntil tre dager. Rektor kan delegere til lærer å vise bort elever fra klassen/gruppen inntil 2 klokketimer (skolen har som ellers ansvar for nødvendig tilsyn med eleven).

Vise bort for resten av skoledagen etter rektors avgjørelse. Foresatte til elever 1.-7. trinn skal varsles før det blir satt i verk bortvisning for resten av dagen. Dette gjelder også som hovedregel for elever på u-trinnet.

Ved alvorlig enkelthendelser eller gjentatte brudd på reglementet kan eleven bli bortvist for lengre tid enn resten av dagen – inntil 3 dager (gjelder kun for 8.-10.trinn).

§ 11 Skade /hærverk

Ved skade eller hærverk på skolens bygninger og/eller eiendeler kan eleven i tillegg til å bli ilagt sanksjoner etter dette reglementet, også bli erstatningsansvarlig jf. Skadeerstatningsloven § 1-1. Foresatte kan bli erstatningspliktige etter skadeerstatningslovens §1-2 for inntil kr 5000.

Eleven kan gis anledning til å utbedre skadene selv ettersom dette anses hensiktsmessig.

§ 12 a Straffbare forhold og bruk av fysisk makt

Straffbare forhold meldes til politiet. Skolen eller læreren har ikke hjemmel til å utføre etterforskningsmessige tiltak eller utøve tvang. Det kan for eksempel være ransaking, narkotikatesting og alkoholtesting. Politiet eller andre som har hjemmel til dette etter straffeloven, må kobles inn. Selv om skolen har mistanke om for eksempel narkotikabruk, kan de ikke selv gå gjennom elevens eiendeler.

Verken elever eller lærere kan bruke fysisk makt. Fysisk maktbruk vil kunne rammes av straffelovens bestemmelser, som straffelovens § 271 om kroppskrenkelse, eller straffelovens § 273 om kroppsskade.

§ 12 b Nødrett/nødverge

Opplæringsloven viser til at bestemmelsene om nødrett og nødverge i straffelovens §§ 47 og 48 til en viss grad gir skolens personale mulighet til å bruke fysisk makt for å hindre at elever skader seg eller andre, eller skader eiendom.

Nødrett/nødverge kan være å stoppe en slåsskamp eller beskytte seg selv mot truende og voldelige elever. De ansatte kan i enkelte situasjoner ikke bare ha en rett, men en plikt til å gripe inn i truende situasjoner ovenfor elever. De ansatte har også en plikt til å gripe inn mot krenkelser som mobbing, vold, diskriminering og trakassering dersom det er mulig, jf. Opplæringsloven § 9A-4.

§ 13 Fremgangsmåte ved vedtak om tiltak og sanksjoner

Eleven har alltid rett til å uttale seg til den som treffer avgjørelsen før det besluttet sanksjoner treffes vedtak som nevnt under § 9 og § 10. Ved alvorlige regelbrudd der det er aktuelt å beslutte sanksjoner som nevnt i § 9 kulepunkt 7-11, skal vedtak fattes etter forvaltningsloven § 2, enkeltvedtak. Elevens foresatte skal ha rett til å uttale seg før vedtak fattes.

Vedtaket kan påklages av foresatte etter forvaltningsloven § 28. fristen for å klage er 3 uker fra det tidspunkt de foresatte har mottatt enkeltvedtaket, jf. Forvaltningslovens § 29. en eventuell klage rettes til skolen som har fattet enkeltvedtaket. Dersom skolen finner å ikke kunne omgjøre vedtaket, eller gi klager medhold, sendes klagen til Fylkesmann i Møre og Romsdal som er endelig klageinstans.

Det er bare eleven eller elevene som har gjort seg skyldig i reglementsbrudd, som kan refses. Kollektiv avstraffelse er ikke tillatt.

§ 14 Skolebytte

En elev kan overføres til en annen skole for eksempel som et tiltak for å ivareta andre elevers rett til et godt skolemiljø etter kapittel 9A. Før det blir gjort vedtak om å flytte en elev, skal alle andre tiltak være prøvd, jf Opplæringsloven §8-1, 3. ledd.